

Oikeusministeriö
oikeusministerio@om.fi

Asia: Oikeusministeriön lausuntopyyntö 31.10.2016 OM 3/31/2016

Oikeusministeriö on pyytänyt 31.10.2016 kunnalta lausuntoa luonnoksesta hallituksen esitykseksi tuomioistuinlain ja eräiden muiden lakien muuttamisesta (käräjäoikeusverkoston kehittäminen). Käräjäoikeusverkoston kehittämistä Suomussalmen kunta on antanut aiemmin lausunnon 19.5.2015 § 97.

Suomussalmen kunta esittää lausuntonaan seuraavaa:

Kajaanin käräjäoikeuden tuomiopiiriin kuuluvat Kajaanin ja Kuhmon kaupungit sekä Hyrynsalmen, Paltamon, Puolangan, Ristijärven, Sotkamon ja Suomussalmen kunnat. Esitetty Kainuun käräjäoikeuden tuomiopiiri noudattaa nykyistä maakuntajakoa. On hyvä, että uudistuksessa on huomioitu vuoden 2019 alusta voimaan tulevaksi ehdotettu maakuntauudistus ja Kainuun käräjäoikeutta ei yhdistetä aiempien suunnitelmien mukaisesti Oulun käräjäoikeuteen.

Ehdotuksen mukaan Kainuussa nykyisin toimivat Kuhmon ja Suomussalmen istuntopaikat esitetään lakkautettaviksi. Suomussalmen kunta vastustaa Suomussalmen istuntopaikan lakkauttamista.

Perustelut:

Kainuun käräjäoikeuden tuomiopiiri on maantieteellisesti laaja-alue yhteensä yli 20 000 km² ja kansalaisten asiointimatkat kyliltä kuntakeskuksiin ovat pitkät, jopa yli 100 km. Esimerkiksi Suomussalmen pohjoisosasta Hossasta on matkaa Kajaaniin noin 200 km. Suomussalmella on asukkaita tällä hetkellä 8 200. Kansalaisilla tulee olla yhdenvertainen kohtelu myös pitkien etäisyyksien alueilla. Ehdotuksen mukaan Utsjoen istuntopaikka säilyy vaikka matka Inarin istuntopaikalle on pienempi kuin Hossasta Kajaaniin eli 160 km ja kunnassa on asukkaita vain noin 1 200.

Kansalaisten oikeusturva ja oikeudellisen turvallisuuden kannalta on tärkeää säilyttää maantieteellisesti riittävän kattava istuntopaikkojen määrä. Istuntopaikkojen lakkauttamisesta ei synny kustannussäästöjä. Sen sijaa ilmeistä on,

Postiosoite
PL 40
89601 SUOMUSSALMI

Katuosoite
Kauppakatu 20

Puh.
Vaihe (08) 61 555 51
Telekopio (08) 61 555 531

Pankki:
Nordea IBAN: FI65 2208 3800 0003 82
Op Suomussalmi IBAN: FI74 5442 0920 0010 91
Danske Bank IBAN: FI60 8000 1200 8612 36
Y-tunnus 0189925-7

Laskutusosoite:
Suomussalmen kunta
Ostolaskut
PL 404, 87070 KAINUU

että valtion varoista maksettavat kustannukset tulevat istuntopaikkojen lakkauttamisen myötä kasvamaan. Lisäksi niissä tapauksissa, joissa kustannuksia ei makseta valtion varoista, kustannukset jäävät asianosaisten maksettaviksi. Näin muutoksen maksajiksi joutuvat ne kansalaiset, joiden oikeudenkäyntikulut kasvavat istuntopaikkojen lakkauttamisen myötä. Harvaan asuttujen, pitkien välimatkojen maakuntien asukkailla pitäisi olla samat perustuslailiset oikeudet kuin muillakin kansalaisilla.

Lisäksi esityksessä on käytetty istuntopaikkojen lakkauttamisen perusteluna mm. istuntopaikkojen puutteellista turvallisuutta. Suomussalmen istuntopaikassa, joka sijaitsee kunnan valtuustosalissa, on vain harvoin käsiteltävänä asioita, joihin liittyy erityinen turvallisuusriski. Riskejä ei voida kokonaan poistaa millään järjestelyillä ja tähänkin saakka on voitu tarpeen vaatiessa juttukohtaisesti sopia asian käsittelypaikaksi Kajaani, jos siihen on nähty olevan turvajärjestelyjen tai jonkin muun syyn (esim. videokuulemisen) vuoksi erityistä tarvetta. Näin voidaan toimia jatkossakin.

Suomussalmen istuntopaikassa tulisi käsitellä myös Hyrynsalmen ja Puolangan rikosasiat, jolloin Suomussalmen istuntopaikka palvelisi koko Ylä-Kainuun aluetta. Sekä Puolanka että Hyrynsalmi ovat lähempänä Suomussalmea kuin Kajaania ja näin voitaisiin vähentää oikeudenkäynneistä sekä valtiolle että asianosaisille aiheutuvia kustannuksia. Järjestelyllä tuettaisiin Suomussalmen istuntopaikan säilymistä toistaiseksi.

Valtion tulisi kantaa huolta omalta osaltaan alueiden elinkelpoisuudesta. Valtion hallinnon ja oikeuspalvelujen näivettäminen ja sen myötä myös muiden oikeudellisten palvelujen saatavuuden heikentyminen eivät lisää alueiden houkuttelevuutta asumiseen ja yritystoimintaan. Selvää on, että muut, varsinkin yksityiset oikeudelliset palvelut keskittyvät käräjäoikeuksien toimipaikkakunnille. Käräjäasioissa on usein vähintään kaksi asianosaista. Jos yksi heistä on oikeusaputoimiston asiakas, oikeusaputoimisto ei voi esteellisyyden vuoksi hoitaa muiden asianosaisten asioita. Tarvitaan siis yksityisen sektorin palveluja. Vaikka niiden turvaaminen ei viime kädessä olekaan valtion vastuulla, valtion tulisi osaltaan kantaa huolta siitä, että valtion toimenpiteillä ei kohtuuttomasti vaikeuteta palvelujen järjestämistä.

Suomussalmella 12.12.2016

SUOMUSSALMEN KUNNANHALLITUS

Asta Tolonen
kunnanjohtaja